Köszeg 1911. december hó 17-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasarnap.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona, félévre 4 korona negyedévre 2 korona, egyes szám ára 14 filler.
Nyilttér sora 40 filler
Hirdetés nagyság szerint.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Előfizetési pénzek és reklamációk Ronai Frigyes kiadó címére küldendők.

XXXI. évfolyam. A szerkesztésért felelős a kiadó: RÓNAI FRIGYES. 51. szám.

Gyümölcstermelés fokozása mint városunk jövő feladata.

Az egészséges táplálkozásnak elengedhetetlen tényezője a gyümölcs, úgy friss, mint konzervált állapotban. Külföldön már általánosan elfogadott igazság ez a tétel s ennek megfelelőleg az évi gyümölcsfogyasztás fejenkénti átlaga Németországban 17—18 fontot, Franciaországban 26—28 fontot, Angliában pedig 50—54 fontot tesz ki. Magyarországon a gyümölcsfogyasztásnak még megközelítő statisztikája sincs, a számok azonban mindenesetre mélyen, szégyenletesen alatta maradnának a külföldi kimutatásoknak, mert hiszen eltekintve a módosabbak ebédjeinek dessert-jétől és az idénygyümölcsök rendszertelen és egészségtelen felfalásától, nincs is gyümölcsfogyasztás.

Ennek oka egyrészt az, hogy orvosaink nem elég erélyesek a gyümölcsnek ajánlásában, hogy annak az egészséges életmódra nézve nélkülözhetetlen volta a köztudatban nem eléggé kiélezett és végül, hogy most már az is drága.

És ez az utolsó pont az, melyet legelőször kellene megszüntetni, hogy a gyümölcsnek az ország táplálkozásában az őt megillető helyet megszerezhessük. Ezen a téren nagyon sok még a teendő, hiszen ma még ott állunk, hogy földmivelő országvoltunk dacára, gyümölcsimportunk 125.905 mm.-val haladta meg 422.858 mm.-át kitevő kivitelünket.

A gyümölcstermelés máról-holnapra való fellendítése nem lehetséges, már csak a csemeték megfelelő mennyiségének hiánya és hasonló technikai okok miatt sem, még inkább utjában áll a szélesebbkörű akció indításának a gyümölcskertészkedésnek kényes, sok szakértelmet és gondot igénylő volta.

Éppen ezért, (külföldön fel lehet már fedezni gyenge ilyen irányu tendenciát) a gyümölcstermelés fokozásában elsősorban nem a falura kellene számítani. A falusi embert, ha eddig nem folytatta, már konzervativizmusa miatt is nehéz volna egy kettőre rászoktatni a gyümölcskertészkedésre, amelytől egészen gyakorlati alapon állva már azért is idegenkednék, mert ezidőszerint még kevesebb munkát és gondot igénylő kulturák folytatása mellett is megtalálja a számitását.

A gyümölcstermelés fejlesztésének azonban már a közelebbi jövőben is jelentékeny faktoraivá válhatnának a kisebb városok, a nagyobb városok külvárosai, hol a házak körüli kertek, a házak falai kitünő helyet adnának sok-sok gyümölcsfának, a nap nagy részében gyárakban, hivatalokban dolgozó emberek pedig üres idejükben untig eleg gondos kezet tudnának biztositani az ilyen, lakásuk falához simuló gyümölcskertek kellő ápolására.

Németországban már megkezdődött az ily irányu akció, illetőleg ennek kezdetét lehet látni abban az intézkedésben, mely a kaszárnyák, iskolák és középületek falaihoz spalierfák ültetését rendelte el.

Az iskolákban a gyermekek, a kaszárnyákban a katonák tanulják meg a szakszerű vezetés mellett a gyümölcsfák ápolását, gondozását s kikerülve az életbe, egy-egy harcosává lesznek annak az akciónak, mely a városok megfelelő falterületeit akarja gyümölcskertté alakitani.

Az idea megvalósitása nálunk se volna lehetetlen, sőt tekintettel falusi népünk vállalkozástól idegenkedő, konzervativ voltára, egyenlőre talán egyetlen alkalmas módja volna a gyümölcstermelés szélesebb alapokra fektetésének. A spalierfák, ha a szabályszerű 10 cm.-nél nem ültetjük közelebb a falhoz, nem ártanak sem annak, sem az alépitmények, nem zárják el se a levegőt, se a világosságot és nedvességet se tartanák. A költséget, melyeket a fák ültetése és az állványok állitása okozna, ujabb épitkezéseknél fedezhető volna a homlokzat egyszerübb kiképzése által elért megtakarításokból, a szükséges szakértőket és kedvezményes áru facsemétéket pedig bizonyára szivesen adná az állam, ha egyes katonai és polgári hatóságok, városok, vagy egyesületek magukévá tennék az eszmét és szolgálatába szegődnének.

Városunk gyümölcstermelése messze vidéken s a külföldon is igen keresett. Gyümölcstermelőink mindegyike tapasztalhatta mily busás jövedelmet biztosit az nekik, — sokkal többet mint bármely más gazdasági üzem. Pedig a mi termelőink legnagyobb része igen olcsó árért juttatja termését a közvetitő kereskedőknek s csak nagyon kevesen értékesitik olyan időben, mikor magasabb az ára s fajok szerinti értékelés szerint.

Maga a város is mint gyümölcstermelő jelentékeny jövedelmet szerez magának aránylag nagyon csekély faállományából.

Van a városnak kitünően kezelt faiskolája, — van városunknak olyan gyümölcsfa kulturája, a Wolfel-fele, mely egy század óta európai hirnevet vivott ki magának.

A szőlőkről elég szomoru tapasztalatai vannak a birtokosoknak s örökös félelemben kell megmunkálniok a nehezen megtermékenyitheto földet: hoz-e majd jövedelmet, — nem teszi-e tönkre a filoxera, vagy más baj. De még akkor is kétes a jövedelem, mikor már borrá forrta ki magát a pincében, — mert hiszen akkor következik be a legnagyobb átka a borterme lésnek: iszom én, iszod te, isszuk mi és ezzel kvittek vagyunk, ami pedig készpénz befoly, néha még adóra se elég, mert ugy „elosztik mint a buborék — s mi marad az tiszta leg . . . .“

Minden talpalatnyi földet gyümölcstermelésre kell kihasználni. Fajtiszta, nemes gyümölcsöt. Fajcsemetéket itt is kapunk s akik rászorultak mint államsegély is szerezhetnek. A köszegi gyümölcsnek jó hirneve van, ezt kellőképen ki kell használni.

Ha pedig a gyümölcstermelők még értékesitő-szövetkezetet is alakitanak, kétszer annyi jövedelmet fognak elérni mint mostanában, mikor átlagos tömegben adja oda termését.

Ez évben egy millió kilogrammnál több gyümölcsöt értékesitettek városunkban. Egymaga vasuton elküldetett 840.000 kilogramm. A gyümölcsért befolyt pénz meghaladja a 150.000 koronát. Igaz, hogy nem minden esztendőben van ilyen jó termés, de viszont igaz az is, hogy különböző gyümölcsfajok termelésénél egyik-másik mindig annyira sikerül, hogy kielégitő jövedelmet biztositson és főleg azt vegyük fontolóra, hogy a jelenlegi termőképesség kétszer-háromszor nagyobb lehetne a jelenleginél, mely hogy biztos vevőre talál, még csak kételkedni sem lehet.

Éppen tegnapelőtt beszélt erről a földmivelésügyi miniszter a képviselőházban és rámutatott arra, hogy mily könnyü módon lehetne ezt a jövedelmi forrást jelentékenyen fokozni és egész lelkesedéssel hivta fel erre a körülményre a gazdaközönséget, a maga részéről is a legmesszebbmenő támogatást kilátásba helyezve.

Jelentkezzék Köszeg mint régi gyümölcstermelő város elsőnek, akkor elsők leszünk majdan akik az eredmény előnyeit élvezhetjük.

A racionális gyümölcsgazdálkodás nagyon alkalmas arra, hogy lakosságunk jóletét és vagyonosodását elómozditsa. Segitsük ennek elérésében a támogatásra rászorult kisgazdákat, a legtöbbször eredmény nélkül nehéz munkában sinlődő szőlőmüveseinket, hogy könnyebben elviselhessék az egyre nagyobbodó városi terheket.

Még a borszövetkezet is okosabban tenné, ha ily irányban terjesztené ki működését mint csak sablonos borkimérő tabellát összeállitani, amihez nem is kell szövetkezet, legfeljebb egy kalendárium és egy ceruza.

A város elöljáróságának is kötelessége lenne az agyonterhelt s mindjobban elszegényedő szőlőmüvesek érdekében a gyümölcstermelés nagystilü fokozását előmozditani.

Érdemes-e tisztességesnek lenni?

Az egész országot lázas izgalomban tartotta az a nagyszabásu váltócsalás, melyet a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank kárára követtek el. A csalás nem annyira zseniálisan lett kieszelve, mint sikeresen végrehajtva. Csak a kereskedelmi bank óriási forgalma mellett lehetett az ellenőrzés oly felületes, hogy a legelemibb elővigyázati rendszabályokat is figyelmen kivül hagyták. Hiszen, ha más pénzintézetnél 1—200 koronás váltót nyujtanak be, azt nem fizetik ki előbb, mig az ugynevezett váltótörzskönyvből, melybe minden üzlettel az aláirását vagy aláirásait bejegyzi, meg nem győződnek, hogy az aláirások, ha lehet magának az elfogadóé, vagy legalább is a forgatóé valódi vagy valódiak.

Ezt a megvizsgálást azonban elmulasztották és a csalónak értéktelen rongyáért egy vagyont adtak.

Szegény családfők napkeltétől késő éjszakáig maj megszakadnak a munkában, csakhogy magukuak és övéiknek a gondteli, sanyaru vegetálást biztositthassák. Sok millió azoknak a száma, akik soha meg nem tudják, egész sanyargatott életük során, meg nem tudhatják, minő édes, boldogitó öröm rejlik a megtakaritott pénzben. Nem hogy megtakarithatnának valamiesket, de ép ellenkezőleg, úsznak az adósságokban, melyek még a szükösen kimért darabka kenyeröket is megkeseritik. Egy léha fráter pedig, aki vak buzgalommal lisz az emberek felületességében, néhány óra alatt oly vagyont kaparint el, melyre a szegény ember, még álmában sem mer reménni.

Érdemes-e tehát tisztességesnek lenni? Érdemes-e vesződni, kinlódni egy hosszu, keserves életen át, anélkül, hogy kijutna csak egy elenyésző kis része is azoknak az élvezeteknek, melyek a csalónak, ugyszólván, ölébe hullanak?

Érdemes!

Ne higyje senki, hogy hasonló csalafintaságot, melyhez több vakmerőség, mint ész kell, ezren meg ezren ne tudnának kifundálni. Miért nem teszik mégis? A legnagyobb részük fél a börtöntől. Erre jó a törvény, a társadalmi rend őre. Kisebb részük

azonban mástól fél. A lelkiismerettől, a szigorubb őrtől, amelyik akkor is büntet, akkor is fenyit, amikor a másik őr — a törvény — megtorolni nem tud. A társadalomnak ez a része képezi a közerény palladiumát. Ez erősiti meg bennünk azt a becses tudatot, hogy a bünt elkövetni nem azért tilos, mert büntetik, hanem azért, mert lelkiismeretünkkel össze nem egyeztethető.

Ha lelkiismeretünk szavára nem akarnánk hallani, az olyan otromba oesmányságok végrehajthatásához nem kell egyéb, csak merészség. Se szeri, se száma ama szélhámosságoknak, melyeket a legkurtább eszü ember is könyen ki tudna spekulálni, s nincs kizárva, hogy egyik-másik közülök elkerülhetné a törvény sujtó kezét.

De lehet-e csakugyan öröm a bünösen elsajátitott pénzben? Még az „ebül szerzett pénz ebül vész el" példabeszédben sem rejlik annyi igazság, mint abban a tapasztalatban, hogy a bünös sohasem juthat jogtalan szerzeményének nyugodt élvezetéhez. Nincs egy pillanata, melyben ne kellene tartania attól, hogy elesipik, lelke meghasonlik, átkozza a percet, amikor a kisértésnek engedve a bün utjára tért. Soknak e bünösök közül valóságos megváltás, hogy a törvény kezére kerülnek. Bizonyság erre, hogy akárhány akad közülök, akik önként jelentkeznek a rendőrségen, csakhogy vezekelhessenek bünükért.

Nem tudja tehát mit kiván magának az, aki irigyli a nagystilü csalót, aki negyedmillió koronájával ezerte boldogtalanabb annál, aki tisztességes keresetéből tiz koronát megtakaritott. Ennek öröme telik minden megtakaritott fillérében, amazt minden ezres bankó, mázsás sullyal terheli.

Ezért érdemes becsülettel vesződni és keresztényi szeretettel sajnálni a megtévedetteket.

A természetes **Ferencz József**-keserüviz Középeurópa összes elismert gyógyvizei közt oldó és hashajtó sókban a legtartalmasabbnak bizonyult. Hatása tehát már kisebb adagok — átlag ½ borospohárnyi — élvezete után nagy biztonsággal bekövetkezik. A valódi Ferencz-József-viz különös figyelmet érdemel, mert az emésztő szerveket semmiféle módon nem rontja, mint az a legtöbb hashajtó pirulánál és tinkturánál és különféle elnevezésü titkos szernél meg történik, amilyent laikusok a saját nagy kárukra használni szoktak. Kipróbálták a budapesti és kolozsvári m. kir. tudom. egyetemi klinikák tanárai is, mint Korányi, Purjesz, Tauffer és még sok más európai hirü tudós.

Városi ügyek.

4058/911. **Hirdetmény**

a járdák tisztántartása s fagy esetén homokkal való felhintése tárgyában

Minthogy tömeges feljelentés beérkezése azt igazolja, hogy a háztulajdonosok a szabályrendeletben előirt kötelességüknek meg nem felelnek, erre ujból felhivatnak és figyelmeztetnek.

Az ezután feljelentésre kerülő mulasztók ellen a legszigorubb büntetést fogom alkalmazni. — Kőszeg, 1911. dec. 13.

Kőszegi József rendőrkapitány.

Helyi hirek.

Thyll Sándor honvédornagy, a helybeli honvédzászlóalj uj parancsnoka e héten vette át a parancsnokságot s bemutatkozó látogatásokat tett a polgári és katonai hatóságok fejeinél.

Eljegyzés. Hofhauser Jenő, m. kir. honvédfőhadnagy eljegyezte dr. Stúr Lajos ügyvéd, a kőszegi általános takarékpénztár ügyészének leányát, Mariskát.

A második jogi szigorlatot csütörtökön jó sikerrel tette le a budapesti egyetemen ifj. Kőszegi József ügyvédjelölt, rendőrkapitányunk fia.

Ismeretterjesztő előadás lesz a főgimnáziumban ma délután 5 órakor. Ezuttal Vid Jeromos dr tanár tart nagyérdekü történeti felolvasást a hős Zrinyi Ilonáról, alkalomszerü szavalatok közbeszövésével. Bizonyára sokan fogják történelmünk ezen kimagasló népszerü, legendás alakjáról szóló előadást meghallgatni. Belépti dij 20 fillér.

Halálozás. A szent Domésrendnek ismét gyásza van. A helybeli székházban nagy buzgalommal és csodás ügyességgel 22 éven át működött kézimunkatanitónő Mária Columbia (született Podiebrád Franciska) tüdővész következtében 43 éves korában hunyt el csütörtökön és tegnap délután helyezték örök nyugalomra a helybeli sirkertben a város közönségének nagy részvéte mellett.

Karácsonyi szinjátékot rendeznek a helybeli katholikus fiu- és leányiskolák növendékei a Mulató nagytermében. Három nagyon kedves kis alkalmi szinjátékot fognak szerdán előadni és pedig a tanuló ifjuság részére már délután ½2 órakor és a felnőttek részére este 5 órakor csekély belépti dij mellet, mely jótékony célnak fog szolgálni. A rendezés fáradságos munkáját Szilágyi Imre városi káplán végzi.

Elutasitott felebbezés. A vármegye törvényhatósága Szova Ferenc és Auguszt Imre városi képviselőknek a belvárosi és Pallis-utcai összekötő aszfalt-utburkolat elleni felebbezését elutasitotta. A felebbezés főleg az ellen irányult, hogy az erre vonatkozó inditvány nem volt megelőzőleg napirenden kitüzve. A törvényhatóság ugyanazon indokból hagyta jóvá az egyhangulag napirendre kitüzött és egyhangulag meghozott határozatot, mely a közgyülésen is többek részéről elhangzott, t. i.: hogy 48 órával előbb beadott inditvány a rendes közgyülésen is tárgyalható, minthogy a rendes közgyülést a testület minden tagja tudja s aki az ülések iránt érdeklődik, a 48 órát megelőzően beadott inditványokról is tudomást szerezhet és nincs akadály arra nézve, hogy azok elintézésében befolyon.

Befutta az utat a hó. Hirtelen jött és nem is nagy területre kiterjedően, de nekünk bőségesen jutott az első hóból és tanulságos tapasztalatokra adott alkalmat. Az első hóeltakaritás az aszfaltról, a nagyszerü városi önszerkesztette hóeke eszünkbe juttatja egyik volt polgármesterünknek egy időben erősen használt szállóigéjét: „papirosekével nem lehet szántani." No ez a fából összetákolt hóeke is ilyennek bizonyult. Szétnyomta a havat, sávokat hasitott közibe, de mert nem volt képes az aszfaltig hatni, ott maradt egy centiméternyi réteg, ez azután lefagyott, a hósávok között is olvadni kezdett a hó és szintén lefagyott, mire azután a fogatok kikerülték a szabaddá tett utat és épen a hóval boritottat kereste fel, mint a közlekedésre egyetlen veszélytelent. Hát akkor mire való a hóeke? Az olyan alaku mint amiőt a mi zseniális főgazdánk összeveretett, jó lehet a hónak szétnyomására vasuti sinek között, de uttesteken nem ilyen kell. Az aszfaltuttesteken olyan nagyobb sullyal biró vasból szerkesztett egyoldalu hóekét használnak, mely két-háromszori egymásmelletti hóeltolási vonal bejárásával egy széles nagy területet tisztit meg, de ugy, hogy utána megfagyó hóréteg vissza ne maradjon. Sőt a kozismert T alaku gummisárietolók acéllemezzel való kicseréléssel hókotrókká alakithatók át s mig egy megfelelő hóeke 700 koronába kerül, ilyen kézikotrók 30—40 koronáért kaphatók utakra és 12—15 koronáért járdákra. Igazán furcsának találjuk, hogy nálunk Biegner-féle házi szabadalmakkal kisérleteznek, mikor már kipróbált várostisztitó eszközök léteznek. Megkérdeztük a gazdától, mi véleménye van az első kisérletek után. Azt mondja: az egyik modell, „mindjárt tudtam", nagyon kicsi és könnyü, azért csináltam egy nagyobbat és nehezebbet, de ugy láttam, az sem fog beválni. — Talán jó lenne a havat először összelapátolni és mint „sulyositó körülményt" a fából való vaskarikára, akarjuk mondani ekére rárakni, igy nehezebb lesz a hóeke és egyuttal ki is szállitja a havat. Erre az eszmére azonban nem szándékozunk szabadalmat venni, de kisérletezésre épen olyan jó mint a fapaddal ellátott hóeke, mely egy fabadkát sem ér.

A zalaber-sárvár-bük kőszegi vasut engedélyezésére vonatkozó leirat, mint azt egyébként már mult héten előre hirül adtuk, megérkezett a bizottság elnökéhez, az alispánhoz és ebben a miniszter megállapitja a teljesitendő feltételeket, melyek alapján a vonatkozó törvényjavaslatot a képviselőház elé terjeszteni hajlandó. A vasutépités 1,204.000 koronánál több nem lehet és ezen összeg 35%-a törzsrészvényekkel biztositandó, melyekből tudvalevőleg Kőszeg 100.000 koronát jegyzett. Az engedélyesek továbbá arra kötelezteknek, hogy 500.000 kor. óvadékot tegyenek le annak a biztositására, hogy az épités szigoruan az elfogadott tervek szerint történik. Az államvasutak készenek nyilatkoznak az üzemet 50%-os részesedési alapon átvenni, azonban a postajáratok utáni jövedelemből még külön 7%-ot igényelnek. A végrehajtó bizottság most még sürgősen azon törekszik, hogy a még fedezetlen törzsrészvényösszeget biztositsa s minthogy a csepregi irányvonal az érdekeltek, közöttük Kőszeg város kivánsága szerint teljesül, a még hiányzó törzsrészvények jegyzését főleg a kőszeg-csepregi vonal községeitől s egyéb érdekeltjeitől remélik, hogy jövő tavasszal a vasut épitése megkezdhető legyen. A kőszegi pályaudvar átalakitására 80.000 korona van felvéve, de szakértők véleménye szerint e költségek a 100.000 kor. is meghaladják. Az engedélyezési okmány feletti határozathozatal céljából s végrehajtó bizottság e hó 20 án Szombathelyen ülést tart.

A kövezetvám körül nap-nap után merülnek fel oly esetek, melyek egyrészt a vámdijak megváltoztatását, másrészt a szigorubb ellenőrzést teszik szükségessé. Természetesen nem lehet ezen minduntalan változtatni, amiért is a hatóság még egy ideig gyüjti az adatokat, hogy azután a szükséges módositásokra nézve egyszerre tehessen előterjesztést a városi közgyülésnek. Helyes dolog tehát, ha az összes érdekeltek esetleges sérelmeiket mielőbb a hatóság tudomására hozzák. Az idegen sörbehozatallal már is próbálják kijátszani a vámtarifát. Ugyanis a vasuton minden métermázsa sör után egy koronát szednek, ellenben a tengelyen Szombathelyről behozott sör után csak a terhelt szekér után sokkal kisebb vámdijat szedik. Ez olyan eset, melyen azonnal lehet segiteni, ehhez nem kell semmi jóváhagyás. A vámháznál is jogosan szedhetik ugyanazon vámdijakat a tengelyen való szállitásnál, mint a vasuton érkezett áruknál. Itt ugylátszik csak a vámszedők félreértésén alapulhat a helytelen eljárás s azért jó lenne a könnyen megállapitható eddigi behozatalt pótlólag megvámoltatni. Az idegen sörgyárak könnyen fizethetik ezt a vámot, nem kell őket kimélni. Sőt felemelni kellene ezt a tételt. Aki itt idegen sört akar eladni vagy inni, csak fizessen minél többet.

A vasárnapi munkaszünetet jövő vasárnap a karácsonyi ünnepekre való tekintettel a kereskedelmi miniszter felfüggesztette, azonban a Szylveszter napi munkaszünetet, mely ezuttal vasárnapra esik fentartotta, mert az ezt megelőző napokon is elég alkalom nyilik az ujévi bevásárlásokra. Igy közlik a fővárosi lapok, — a helyi hatósághoz a rendelet most még sem érkezett.

A sörfőzde részvénytársaság közgyülése e hó 28-án d. e. 11 órakor lesz a városház tanácstermében. Napirenden lesz az 1910/1911. üzleti évről szóló mérleg és ennek kapcsán az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése, 19 elsőbbségi kötvény kisorsolása és az igazgatóság és felügyelő bizottság ujraválasztása. Már volt alkalmunk a csak most szétküldött mérlegről azt jelezni, hogy az ismét hiányt mutat ki, habár felével kevesebbet mint a megelőző évben s foglalkoztunk ennek okaival is. Az igazgatóság jelentése is feltárja a helyzetet s felajánlja az igazgatóságnak helyét másoknak, akik talán jobb eredményt tudnak elérni. Ez igen szép tőlük, el is hisszük nekik, hogy nem ragaszkodnak a nem sok örömöt okozó tisztséghez, de nem az igazgatóságban van a baj, hanem a közönségben s különösen a részvényesekben. Félmillióért minden lebeszélés és akadékoskodás daczára megcsinálták polgáraink a sörgyárat, de ennek a levét, illetve sörét, akármilyen jó minőségű is, nem isszák az Istenért se; a koresmárosok közül pedig annak megy legjobban, aki idegen, különösen osztrák sört mér ki, — a leghazafiasabb polgárok pedig azzal nyugtatják meg lelkiismeretüket, hogy ujabban — kőbányait isznak, mivelhogy arrafelé mint az közismeretes, megbizhatóbbak a kutak és a közegészségügyi viszonyok. — Egészségükre váljék!

Kőszegfalva vasuti megállóhelyért folyamodott. A megyei közigazgatási bizottság pártolólag terjesztette fel a kereskedelmi miniszterhez. Ha kérésüket teljesitik, városunknak három pályaudvara lesz. A központi, a sörgyár-szigeti és a kőszegfalvai. Istenem, ki hitte volna, hogy az egykor a vasutaktól olyannyira mellőzött város egyszerre ilyen óriási haladásnak indul épen a vasuti dolgokban.

A háztulajdonosok az első hó eltisztitását a járdáról dicséretes gyorsasággal teljesitették. Mikor azonban a nem jól letisztitott járdán az ott maradt vékony hóréteg reggelre lefagyott (mert nem megfelelő tisztán és simán lekotró szerszámot használnak) elmulasztották a járdát homokkal felhinteni, amiért is a rendőrség 50 ilyen mulasztót jelentett fel. Mikor felelősségre vonattak, legtöbben a várost emlegették, védekezésül azt hozván fel, hogy az átjárókat a város sem sietett behinteni s hogy az aszfaltos járdával való elbánással nincsenek még tisztában. Feltünő, hogy a mulasztók tulnyomó része a felső városból került ki, a városnak a vasut felé fekvő részében a homokfelhintést már kora reggel teljesitették. Mitnhogy a rendőrhatóság dobszóval is kihirdette a lapunk hivatalos rovatában foglalt szigoru figyelmeztetést, remélhetőleg ezek után már nem lesz mulasztás.

Elsőrendu tenyészállatokat szerzett be e héten a város a szarvasmarha állománynak értékesebbé tételére. A sárvári hercegi uradalomnak két gyönyörü tiszta szimentáli bikáját vette meg 3200 koronáért, amennyit eddig még négy darabért sem mertek adni. A város képviseletében Szova Ferenc, Schlögl Ferenc és Bass Rezső állatorvos jártak el ezen ügyben s ha a többi tenyészállatot is ilyen fajtával fogják kicserélni, Kőszeg város állattenyésztése rövidesen oly átalakulást fog mutatni, mely a gazdáknak busásan meghozza a velejáró aránylag nem sokkal nagyobb költséget.

Az intézet-utcai kocsiut ügyében ujra sok panasz érkezett hozzánk. El kell ismerni, hogy teljesen indokoltak. Illetékes helyről ugy informálnak, hogy ez utca kocsiutjának az aszfaltozása még nincsen végleg elejtve, minden attól függ, mennyire veszi igénybe az eddigi burkolatok költsége az előirányzat összegét. Ha azonban ezt az utcát a csatornázás befejezése és leülepedése után legalább olyan szilárd felső réteggel látták volna el, mint előbb volt s meglévén a csatorna, a vizelvezetéséről is gondoskodtak volna, ez kitünően beigazolta volna, hogy felesleges az aszfalt és negyedrésznyi költséggel már most is teljesen jó állapotban lenne ez a most igazán falucsi helyzetbe jutott utca. Tizennyolcezer koronát szinte erőszakosan akarnak ráköiteni, de néhány száz koronával rendbe hozni nem akarják a világért sem.

A tejhamisitók ellen a rendőrhatóság e héten folytatta le a kihágási eljárást. Kőszegről egy, Kőszegfalváról 8 és Lukácsházáról egy tejelárusitó lett megbüntetve, egyenkint 10—20 korona összegekre. Véleményünk szerint ez nem elég szigoru megbirságolása a rut visszaélésnek, habár csak vizezett és lefölözött tejet állapitott meg a vegyvizsgálat. Mily arányban áll ez a szolgabiróságnak éppen mai lapunkban közölt azon rohonci esetével, hol a vajnak turóval való meghamisitását 100 koronával büntette? Már elég sokszor hangoztattuk, hogy csak a legkönyörtelenebb szigorral lehet az élelmi cikkek meghamisitásának visszaéléseit megszüntetni.

Az aszfaltozás e héten a Rudolftér melletti járdánál és a vasuti hidig terjedő gyalogut egy részében elkésszült jövő héten a tuloldali Fehér Bárány vendéglőtől a honvédlaktanyáig fogják befejezni s egyuttal az átjárókat is. Igen kivánatos lenne, ha az ez évi munkálatok befejezése előtt helyreigazitanák az aszfaltburkolatnak azon hiányait, melyek a viznek lefolyását akadályozzák. Ilyen több helyen is van s nem válik se diszére a városnak, se dicséretére a vállalatnak, ha e hiányok megszüntetését talán jövőre halasztanák.

A posta karácsonyi forgalma. A karácsonyi és ujévi rendkivüli csomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak ugy biztositható, ha a közönség a csomagolásra és cimzésre vonatkozó postai szabályokat betartja. Különösen szem előtt tartandók a következők: 1. Pénzt, ékszert, más tárgyakkal egybecsomagolni nem szabad. 2. Csomagolásra falada, vesszőből font kosár, viaszos

vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékü és csekélyebb sulyu tárgyaknál pedig erős csomagoló papir használandó. Vászon vagy papirburkolattal biró csomagokat, göb nélküli zsineggel többszörösen és jó szorosan átkötni, a zsineg keresztezési pontjain pedig pecsétviasszal lezárni kell. A pecsételésnél vésett pecsétnyomó használandó. 3. A cimzésnél kiváló gond forditandó cimzett vezeték és keresztnevének vagy más megkülönböztető jelzésnek (pl. ifjabb, idősb, özvegy stb.) továbbá a cimzett polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére, Budapestre és Wienbe szóló küldemények cimirataiban ezenkivül a kerület, utca, házszám, emelet és ajtó jelzés stb. kiteendő. A rendeltetési hely tüzetes (vármegye s ha ott posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges. 4. A cimet magára a burkolatra kell irni, de ha ez nem lehetséges, ugy a cim fatábláeskára, bőrdarabra vagy erős lemezpapirra irandó, melyet tartósan a csomagra kell kötni, függvényeket, melyek szállitás közben rendesen leválnak, használni nem célszerü. Vérző vad, továbbá leölt de még vérző szárnyas csak becsomagolva kerülhet szállitásra. A papirlapokra irt cimeket mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani. Felette kivánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a cimirat összes adatait feltüntető papirlap legyen magában a csomagban is elhelyezve arra az esetre, hogy ha a burkolaton levő cimirat leesnék, elveszne, vagy pedig olvashatatlanná válnék, a küldemény bizottsági felbontása utján a jelzett papirlap alapján a csomagot mégis kézbesiteni lehessen. Kivánatos továbbá, hogy a feladó saját nevét és lakását a csomagon levő cimirat felső részén is kitüntesse. 5. A csomagok tartalmát ugy a cimiraton, mint a szállitólevélen szabatosan és részletesen kell jelezni. Budapestre és Wienbe szóló élelmi szereket, illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat, (husnemü, szeszes italok stb.) tartalmazó csomagok cimirataira, nemkülönben az ilyen csomagokhoz tartozó szállitó leveleken a tartalomminőség és mennyiség szerint kiirandó (pl. szalonna 2 kgr., friss disznóhuz 4 kgr., 1 pulyka 3 kgr., 2 liter bor stb.) A tartalom ily részletes megjelölése a fogyasztási adó kivetése szempontjából szükséges és a gyors kézbesitést lényegesen előmozditja. Hiányos felszerelésü és fentieknek meg nem felelőleg csomagolt küldemények szállitásra el nem fogadhatók.

Gróf Széchenyi István élete cimü munkájára előfizetést bocsát ki Komlóssy Ferenc dr, pozsonyi prépost. Ha valaki, bizonyára Széchenyi követelheti a magyar irodalomtól, hogy virrasszon emléke fölött s hordja az anyagot irodalmi szobrához, melyet a jövőtől várunk. A Széchenyi emlékezetének felujitása, kultuszának felébresztése, életszükség napjainkban. A munka negyedrét kiadásban mint diszmü fog megjelenni, illusztrációkkal, ötven iv tartalommal. Ára diszes vászonkötésben, 25 korona. A munka megjelenése biztositva lévén, csak korlátolt számu példányokban fog megjelenni és kizárólag a szerzőnél rendelhető meg.

Karácsonyi készülődés. Nagyban készül már a szerkesztői műhelyben a Jó Pajtás Almanach-ja, egy pompás, képekben és szövegben egyaránt érdekes kötet, melyet ingyen kap karácsonyi ajándékul Sebők Zsigmond és Benedek Elek kedves lapjának minden előfizetője. A karácsonyra való készülődés meglátszik a lap december 17-iki számán is, a mely rendkivül érdekes tartalommal jelent meg. A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér.

Mayyar Hirlap. Rossz időket élünk, rossz csillagok járnak!... — énekelné ma is a költő, ha szerte nézne a honhazában. Mert bizony olyan rossz időket sohasem éltünk, mint mostanában. Nagy a drágaság, zavarosak a politikai viszonyok, a társadalomban a szétvonás politikája kerekedett felül és a világ — egy puskaporos hordó fölött lebeg. Ilyenkor elkél a jóbarát minden háznál; a legjobb barát pedig: a jó ujság, amilyen a Márkus Miksa szerkesztésében megjelenő Magyar Hirlap. Mindenkitől függetlenül, magyar szellemben, magyar őszinteséggel ad számot minden eseményről és tisztességes hangon mond véleményt minden dologról. Jó ujság, mert az információi hitelesek, pontosak és igazak; munkatársai jól értesültek és értesüléseiket meg is tudják irni, mert a Magyar Hirlapot a leghivatottab ujságirók irják. Rovatainak bősége, a szórakoztató és tanitó olvasmányok sokasága; táviratai és külföldi tudósitásai elsőranguak; közgazdasági rovata kitünő, megbizható, pontos. A A Magyar Hirlap délután hat órakor jelenik meg a fővárosban és reggelre az ország legtávolabb vidékén is olvasható már. Naponkint teljes országgyülési tudósitást hoz, adja a tőzsdei árfolyamok táblázatát s mindazt, ami egy jól szerkesztett napilapnak kelléke. Magyar Hirlap szerkesztősége és kiadóhivatala Budapesten, V. Báthory utca 3. szám alatt van. Előfizetési árai: negyed évre 7 korona, egy hónapra 2 korona 40 fillér.

Vidéki hirek.

Az uj megyéspüspök installációja még nincsen ugyan végleg megállapitva, de az előkészületek szerint ez akként fog lefolyni, hogy a felszentelés aktusa Budapesten lesz a Szent István templomban, ami után néhány nap mulva a püspök székhelyére érkezik, hol kivánságra ünnepélyes fogadtatás nem lesz, hanem még aznap a székesegyházban ünnepi mise után fogják a kinevezési okmányt lelolvasni, azután hódolatra járul elébe a megyei papság, ezt pedig a püspöki szószékről elhangzó szentbeszéd követi. Délben a megyék, városok és testületek küldöttségét fogadja és délután 300 teritéken bankettet terveznek, esetleg a Kulturház disztermében, mert az uj püspök már ez alkalommal a megyei körök összes rétegeivel és az összes hitfelekezetek képviselőivel akar megismerkedni.

Országos jegyzői kongresszus lesz a jövő év nyarán Szombathelyen. Ez lesz az első vidéki kongresszusa az országos egyesületnek. Mintegy 2000 tagnak a megjelenésére számithatnak és a központi vezetőség már érintkezésbe lépett a várossal a rendezés megbeszélése végett.

Az öreg Sabaria szállót Szombathelyen, mely legutóbb Szegedy-Ensch báró tulajdona volt, 390.000 koronáért megvette Kemény József ismert férfi divatkereskedő, akinek az a terve, hogy az utcai frontra csupa üzlethelyiséget fog elhelyezni, az udvari helyiség egy részének a feláldozásával uj modern éttermet és e felett nagy tánctermet épittet és bérbe ad.

A szombathelyi II huszárezred, mely vagy 25 esztendeje állomásosott ott, március elején lóháton utra kel Galiciába, uj állomására. A kádér és gépfegyverosztály visszamarad. A Varasdról Szombathelyre áthelyezett ulánus ezred szintén lóháton kezdi meg utját s március 8—10-ike időben fognak megérkezni.

A szombathelyiek husfogyasztása, a városi adóhivatal kimutatása szerint 20% kal kevesebb lett az előző évnél. Ugyanis megállapittatott, hogy a levágott marhák után 10% kal, a növendék marha 30% kal, a borjuhus 20% kal csökkent a befizetett fogyasztási adó. Természetesen, ez a drágaság következménye s feltünő, mily óriási mértékben emelkedik azóta a tengeri hal fogyasztása.

Az evang. egyházkerület uj felügyelője. A főrendiház, az igazolóbizottság jelentése alapján, Véssey Sándor dunántuli ág. ev. egyházkerületi felügyelőt beiktatta a főrendek névjegyzékébe.

Kupfalva állami segélye. A belügyminiszter tegnap értesitette a vármegyét, hogy Kupfalva község tüzkárosult lakosai részére kétszáz korona államsegitséget engedélyezett.

Választások Rohoncon. Rohoncon december 20-án lesz a képviselőtestületi és 24-én az elöljárósági tagok választása. A képviselőtestületi tagok választásánál a szavazás két küldöttség előtt történik, az első küldöttség elnöke Incze Béla gyógyszerész, a másodiké Honti Béla plébános.

Rohoncon egy kiló vaj 143 korona. Ekkora pénzbe került e héten egy kiló vaj, de nem annak, aki vette, hanem csodálatosképen annak, aki eladta. Incze Béla gyógyszerész a rohonci hetivásáron egy kiló vajat vett Vints Györgyné módos városhodászi asszonytól. Csak otthon konstatálta, hogy a vaj avas, sőt még romlott vaj is csak kivül volt, belül romlott turóval volt kitöltve. A gyógyszerész élelmiszerhamisitás cimén feljelentést tett Vints Györgyné ellen a kőszegi szolgabiróságon, ahol a megtartott tárgyaláson Vintsnét 100 korona birsággal sujtották és kötelezték a 43 korona eljárási költség megfizetésére. A jómódu asszony nem fogta fel tulságos tragikusan a dolgot és nyomban lefizette a 143 koronát.

Az ujonan megválasztott szolgabirót, Takách Elemér drt a főispán a felsőőri szolgabirósághoz osztotta be, ki hivatalát ott ujév után foglalja el.

A vasmegyei ujságirók ma délután Szombathelyen értekezletre gyülnek össze fontos sajtóérdekek megbeszélése céljából.

A Szombathelyi Takarékpénztár, mely a főtéren félmillió költséggel nagyszabásu palotát épittet, már elkészittette a piacon azon épületeket, melyekbe az üzlettulajdonosok ideiglenes elhelyezést nyernek és ezeknek áthurcolkodása után hozzáfognak az ottlevő házak lebontásához melyeknek helyén egy év alatt fog az uj palota elkészülni. A fő- és szükebb tervpályázaton Mocsányi és Stadler fővárosi épitészek nyerték el az épitésre való megbizást.

A Vasmegyei Takarékpénztár részvénytőkéjét 450.000 koronáról 720.000 koronára való felemelését határozta el olyképen, hogy a tartalék alapból 270.000 koronát a részvénytőkéhez csatol, miáltal az 1800 drb részvény névértéke egyenkint 400 koronára emelkedik, azonban 3600 darab 200 korona névértéküre fogják átváltoztatni, miáltal alaptőkéje 720.000, tartaléktőkéje pedig 129.000 korona lesz. Az igazgatóságba két uj tagot választottak: gróf Erdődy Tamást és Vecsey Györgyöt.

A lékai ut megjavitása. Annak idején szóvá tettük azokat az utügyi mizériákat, amelyek a kőszeg-lékai utvonalon uralkodnak és amelyek, csaknem lehetetlenné teszik ezen utvonalon a közlekedést. Ezeknek a panaszoknak visszhangja támadt a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén. Ilvozdovits Antal műszaki tanácsos jelentést tett arról, hogy ámbár a vármegye az elmult évben 17.000 koronát költött erre az utra, a léki fűrésztelep nagy teherszállitása ezt a megalapozatlan utat annyira tönkreteszi, hogy az utvonal kilenc kilométernyi hosszuságban valósággal járhatatlan. A bajon akképpen lehetne segiteni, hogy az utvonalat kilenc kilométernyi hosszuságban három méter széles és nyolc centiméter vastag általános kaviesteritéssel kellene ellátni. Erre a célra az 1911—1912. évre csak 1008 köbméter kavics áll rendelkezésre, a hiányzó 1152 köbméter bazaltkavics pedig 20.000 koronába kerülne. A 20.000 koronát rendkivüli államsegély formájában kereskedelmi miniszteriumtól ajánlja kérni az államépitészeti hivatal. A közigazgatási bizottság e heti ülésében az előterjesztést magáévá tette és a huszezer korona rendkivüli segély engedélyezése érdekében felirt a kereskedelmi miniszterhez.

Heti krónika.

A képviselőházban most sietve igyekeznek a költségvetés hátralevő részét letárgyalni, hogy azzal még karácsony előtt végezhessenek. E héten befejezték a földmivelésügyi tárcát, melynek során a szakminiszter a kertészetről, a legelőkről, a gyümölcsészetről nagyérdekü nyilatkozatokat tett. Most megkezdték a közoktatásügyi tárcát, mely alkalommal a tanitók országos fizetésrendezési mozgalmai fognak szóba kerülni.

A delegációk üléseit őfelsége december 28-ára hivta meg, ezuttal Bécsbe.

A negyedmilliós bankcsalás tetteseit elég gyorsan sikerült kinyomozni. Rhiliczky Zoltán banktisztviselő követte el a váltóhamisitásokat és egy Bauer Lajos nevü sorsjegyügynök volt a segitőtársa. Rhiliczky öngyilkosságot kisérlett meg s hátrahagyott leveleiben ártatlanságát hangoztatja, de Kázmér bátyja jutalom reményében elárulta s azóta az egész Rhiliczky család bünrészessége derült ki. Bauer időközben eltünt a fővárosból s elfogatása iránt az egész világra kiterjedő nyomozás van folyamatban. A pénz egyik fele megkerült.

Frigyes főherceg ötödik leánya, Bécsben, Frigyes főherceg palotájában, kedden deklarálták hivatalosan Izabella főhercegnőnek György bajor herceggel, Luitpold herceg és Gizella hercegnő fiával történt eljegyzését.

A Zsilinszky-fiuk bünpöre. A budapesti büntetőtörvényszék esküdtbirósága a Zsilinszky-fiuk bünpörének főtárgyalását 1912 január 15-ére és a következő napokra tüzte ki. A főtárgyaláson dr. Baloghy György büntetőtörvényszéki elnök fog elnökölni.

Kinematográf felvétel repülőgépről. Newyorkban az amerikai hadsereg egyik tisztje egy hihetetlen gyorsasággal repülő aeroplánról megpróbalt mozgófénykép felvételeket eszközölni. A célja ezzel az volt, hogy a földerítő szolgálatoknál, amelyeket aeroplánokon végeznek a kinematográf használhatóságáról meggyőződjék. A próba nagy sikerrel járt, mert az objektivvel ellátott felvevőgéppel az egész területről a legtisztább és legélesebb képeket sikerült felvenni. A gyakorlatban ennek igen nagy jelentősége van, mert, amit a magasból az emberi szem látni nem képes, azt a kinematográf teljes pontossággal tudja visszaadni.

Nyomtatás nyomdafesték nélkül. Korszakalkotó találmány hire érkezik Londonból a nyomdászat terén. A nyomdafesték nélküli nyomtatásról van szó. Ennek alapelvét 12 év előtt találta fel egy angol mérnök, tisztára véletlenül. Elektromos kisérlete közben egy pénzdarab esett a kisérleti asztalra. Megakarta akadályozni a legurulását; a pénzdarabot véletlenül egy fémlemezre és egy elszigetelt elektromos vezetékre nyomta. Legnagyobb csodálkozására a vezeték szigetelésénél használt papiroson a pénz barna szinü lenyomatát találta. Ez volt az alapja a találmány tökéletesitésének. Az uj nyomtatási eljárás igen olcsó, ami a könyvek, ujságok olcsóságát és általa a kultura nagymérvü terjedését idézi elő. Az uj nyomtatási eljárásnál a henger, amelyre a szedés ki lesz feszitve, nem lesz többé a bonyolódott henger rendszer nyomdafestékkel ellátva. A nyomdagép ezen legpiszkosabb és legkényesebb része fölöslegessé válik. Közegészségügyi szempontból is igen nagy jelentősége ez, mert a nyomdafesték és a sok piszok belégzésének elkerülése a nyomdászok tudőbaját lényegesen csökkenteni fogja.

Mezőgazdasági polgári iskola. Nagykikindán vetették fel először a mezőgazdasági polgári iskola eszméjét; majd Szabadka is elfogadta az életrevaló eszmét. Szabadkán mozgalom indult meg, hogy középiskola helyett hétosztályu polgári iskolát létesitsenek. A terv annyival inkább jobb, mivel a mostani földmüvesiskolák a középbirtokosság igényeit nem elégitik ki, az akadémia elvégzése pedig hosszu időt vesz igénybe. Az uj tipusu iskola átmenet lenne a mai földmüvesiskolák és a gazdasági akadémiák közt.

Magyarország idei borforgalma. A Politikai Hiradó jelentése szerint az ország borforgalma október végéig a következő volt. Behoztunk 5115 métermázsa bormustot, 158.565 K értékben, (Ausztriából). Bort hordóban 140.709 mm. 4,242.396 K értékben, bort palackban 2539 mm. 340.226 K értékben. Kivittünk bormustot 207.015 mm. 6,624.480 K értékben, bort hordóban 555.829 mm. 20,076.643 K értékben, bort palackban 5638 mm. 625.818 K értékben.

Ne feledkezzék meg arról, hogy RÓNAI FRIGYES könyvnyomdájában is kapható alkalmas és olcsó karácsonyi és ujévi ajándék! A legdivatosabb és legcsinosabb

névjegyek

és ujévi gratuláció-kártyák csakis a Rónai-nyomdából (Várkör 39.) szállittatnak 1·60 kor.-tól felfelé

Méhészet a tanitóképzőkben. Hogy a nép között a méhészet minél jobban terjedjen, a jövő évtől kezdve a tanitóképzőkben a méhészetre is kioktatják a növendékeket. Erre a célra a költségvetésbe megfelelő összegzt vettek fel.

Hegyi szőlőknek csökkenő termés átlaga. Sajnosan kell tapasztalnunk, hogy hegyi szőlőink termés átlaga nem fokozódik, sőt éppen csökkenőben van. Ennek a körülménynek egyedüli oka a hiányos trágyázásban lelhető fel, amennyiben szőlőbirtokosaink nem adják vissza trágya alakjában talajuknak azt a tápláló anyagmennyiséget, amennyit onnét termés alakjában a növény elvon. E hiányos trágyázásnak nem egyedüli oka az, hogy szőlőbirtokosainknak nem áll elegendő istállótrágya rendelkezésére, de oka főképpen az is, hogy az istállótrágyának felhordása a hegyre többnyire rendkivül nehéz és költséges, s igy tehát s hiányos trágyázásnak oka a költség kimélése is. Ezen a bajon segitendő az országos magyar gazdasági egyesület szőlő műtrágyázási kisérleteket végeztet az ország különböző szőlő hegyvidékén, igy Tokaj-Hegyalján, Arad-Hegyalján stb., hogy ilyen módon bizonyitsa, hogy a műtrágyák használatával sokkalta olcsóbban trágyázunk mint istállótrágyával, s mégis jobb eredményeket érhetünk el. Széleskörü ilyen műtrágyázási kisérletek folytak legutóbb Ausztriában, Görz Gradiskán, amelyek mindannyia azt bizonyitja, hogy a műtrágyák segélyével sokkalta nagyobb termésátlagokat lehet elérni mint istállótrágyázással. Ezek a kisérletek 200—1200 K tiszta haszonnal záródtak a műtrágyázás javára oly eredménnyel tehát, amely eredmény máris biztositja a gazdát arról, hogy hegyi szőlőiben a műtrágyát nagy haszonnal fogja alkalmazhatni. Ezek a kisérletek többnyire káliszuperfoszfáttal lettek bevezetve olyan módon, hogy egy kat. holdnyi területen 250—300 kg. káliszuperfoszfát lett kiszórva, amely kiszórást már kora tavasszal, a nyitás előtt, akár pedig homentes időben a tél folyamán lehet végezni. Ez utóbbi esetben azonban a sorok közé szórandó műtrágyát be kell kapálni, nehogy a rohamosan olvadó hólé lemossa azt. A műtrágyát mindig jobb a lejtővel keresztbe futó sorba, mint a hosszába futó sorokba bekapálni. A káliszuperfoszfáton kivül még 100—150 kg. chilisalétromot is kaptak a Görz-gradiskai szőlők, amely mennyiség felét a nyitás előtt kell kiszóroi, felét pedig az első kapálás előtt.

A karácsonyi hétre:

friss balatoni fogas és ponty, ugymint valódi

prágai sonka.

A karácsonyi ünnepekre:

dús választék a legcsinosabb karácsonyfadiszekben, u. m. láncok, csillagok, angyalok, csodagyertyák, stb. Továbbá marcipan, csokoládé, cukor-gyümölcs, foudant- és habsütemények, csinos japán-kasetták és különböző diszes bonbonskatulyák

Schaar József
fűszer- és csemege-kereskedésében.

A helybeli izr. hitközség
keres május 1-ére egy

házmestert

Kertészeti ismeretséggel biró előnyben részesül. Ajánlatok január 15-ig Popper Ignác elnök urhoz, Kőszeg, benyujtandók.

Sörivók figyelmébe!

Kovács József vendéglőjében ezentúl kizárólag csak **Dreher**-féle **kőbányai sör** kerül kimérésre.

Védjegy: „Horgony".

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
pórleka
egy régiónak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, ischiasnál — meghuleseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisitványok miatt beszáráskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony" védjegygyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K —.80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható.
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz", Prágában, Elisabethstrasse 5 szám.

Üzlet-átvétel.

Ezennel van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy **f. hó 1-vel** az eddig Kühn-féle

pék-üzletet

átvettem s változatlanul tovább vezetni fogom.

A n. é. közönséget pontos és szolid kiszolgálásról biztositva, magamat annak szives jóindulatába és pártfogásába ajánlom

Kitünő tisztelettel
Mika Károly
pékmester, Kőszeg, Király-ut.

ÓRÁK, ÉKSZEREK
GRAMOFONOK = LEMEZEK
RÉSZLETFIZETÉSRE IS!
10 évi jótallás mellett
Magyarországon legolcsóbban kaphatók
TÓTH JÓZSEF
CHRONOMETER ÉS MUÓRAS GYÁRI NAGYRAKTÁRÁBAN
SZEGED. Dugonics tér 11/R.
Szomtalan elismerőlevél. Óra javitások 5 évi jótallás mellett
ILLUSTRÁLT ÁRJEGYZÉK INGYENES BÉRMENTVE

Egy **okos** fej
minden alkalommal
Dr. OETKER-féle vanilin-cukrot á 12 fillér
használ a drága vaniliacső helyett.
Ez a legjobb füszer tészták, kakaó és tea, csokoládé és krémek, kuglupf, mártások, tejszin, pudding és torták részére.
Finom vagy porcukorral keverve mindennemü tészta behintésére páratlan és rendkivül kiadós, igy kuglupf, fánk, császármorzsa stb.
1 csomag á 12 fillér, pótol 2—3 csövet.
Mindenütt kapható millió recepttel!
Tészták sütéséhez csak a VALÓDI **Dr. Oetker** sütőpor 12 f. használandó.
Kapható Kőszegen: **Gombás Bálint, Maitz József, Schaar József, Unger József és Wentzl Edenel.**

BUTOROK

Halók, ebédlők, uriszobák, szalonok, teljes szálloda, kávéház, vendéglő és kastélyberendezések, vas- és rézbutorok, szőnyegek, függönyök, csillárok és zongorák :: :: :: :: :: szállittatnak bárhova :: :: :: ::
készpénzért, vagy rendkivül előnyös tizetési feltételekkel.
Diszes nagy butoralbum 1 korona. Teljes berendezésnél utazó mintákkal dijmentesen küldetik bárhova.
Modern lakberendezési vállalat
BUDAPEST, IV., GERLÓCZY-UTCA 7. SZ.
(Központi városháza mellett).

STOCK-COGNAC MEDICINAL
hivatalos ólomzárral ellátott palackokban mindenütt kapható
CAMIS és STOCK
gőzüzemü gyárából
BARCOLA.

Szőlőtelepitők
becses figyelmüket felhivom saját érdekükben, hogy **terjedelmes telepeimen** a legjobb ermelléki bor és csemege, legkiválóbb faju szőlőoltványok, amerikai és európai sima és gyökeres **a világhirü** gyökeres és sima **Delaware** vesszők a legolcsóbb árban, a legdúsabb választékban szavatosság mellett, fajtisztán bocsáttatnak eladásra, őszre és tavaszra való szükségletüket még most előjegyeztetni sziveskedjenek, mindezekről képes árjegyzéket, amely sok hasznos tudnivalót tartalmaz, ingyen és bérmentve küldöm meg. Cimem:
Kágyi Szabó István ermelléki szőlőbirtokos és oltványteleptulajdonos **Bihardiószeg.**

KÖHÖGÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **Réthy-** féle pemetefű **cukorkánál!**
Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-félét** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van
Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a RÉTHY név.
1 doboz ára 6 fillér. Mindenütt kapható.

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság
kőszegi fiókja,
Kőszeg, Király-ut 6. sz.
Strucz szálloda mellett.

Elfogad: betéteket jelenleg **nettó 4 %-os** kamatozással betéti könyvecskére és folyószámlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik, betét kifizetéseket felmondás nélkül eszközöl
Leszámitol: 2—3 aláirásos üzleti és magánváltókat mindenkor a legelőnyösebben.
Folyósit: rendes és törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és városi házakra; **magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).**
Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és elad; tőzsdei megbizatásokat elfogad.
Szelvényeket: költségmentesen beszáit szelvényivet a szelvényutalvány (talon) alapján dijmentesen beszerez.
Átutalásokat. lefizetéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen dijmentesen.
Értékpapirokra: állami- és magán papirokra előleget ad.
Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamvesztesség ellen biztosit.
Értékpapirokat és értékeket őrzésre és kezelésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és banküzleti megbizást a legelőnyösebben bir lebonyolitani.
Mint az Első Magyar Általános biztosito társaság ügynöksége mindenféle biztositást elfogad és felvilagositással készséggel szolgál.

Központ: **Szombathelyi (regi) Takarekpenztár**
Szombathely Alakult: 1867-ben.
Alaptőke 1,600.000 kor. Tartalékok: 400.000 kor.
Takarékbetétek 15 millió koronán felül.
Saját tőkéi 2,250.000 korona.

Csak a **minőség** révén lett. **világhirü** a valódi **PALMA kaucsuk-cipősarok**

A hygienikus **Palmakaucsuk AGYBETET** minősége elsőrangu.

Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdájában Kőszegen.